

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak			
Kelyben:		Vidékre:	
Egész évre	12 korona	Egész évre	20 korona
Fél évre	6 "	Fél évre	10 "
Negyed évre	3 "	Negyed évre	5 "
Egy óra	1 "	Egy óra	2 "

Felelős szerkesztő
Kutasi Imre.

Szerkesztőség Csapó-utca 9. sz.
Kiadóhivatal Csapó-utca 9. sz.
Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel

A munkanélküliek és a posta. Debreczen, decz. 10.

Ilyenkor télviz idején, mikor fagyos szellő tépi le a fákról a még rajta függő néhány levelet, mikor a szürke felhők kárörvendve fedik be a napot, nehogy egy vigasztaló sugár érje a földet, mikor reggelenként első tekintetünk az utcára esik hogy nem hullott-e a hó, nem fagyott-e az éjjel, — az északi szélnél is dermesztőbb sóhajtás nyilal át az országon: a munkanélküliek panasz-szava.

Emberek, akik izmosak, egészségesek, de izmuk lepetyhüdt, egészségük elpusztul, mert nem dolgozhatnak.

Emberek, kiknek otthon feleségük gyermekük van, kik ő reá, az erőre támaszkodnak, és ő leggyengébb, leggyámoltalanabb közöttük.

Emberek, — és ez a legborzasztóbb — kik naphosszat járnak-kelnek, hogy munkát kapjanak, keresnek es nem kapnak

Rettenetes ezeknek a helyzete, — és sokan, nagyon sokan vannak. Ilyenkor, tén, mikor kevesbedik mindenféle a munka, elszaporodik a számuk. Ők maguk képtelenek sulyos helyzetükön segíteni, az államra, a városokra hárul a feladat gondoskodni a felszaporodott munkanélküliekről.

Magyarország és Németország főváro-

sában egy időben tárgyalták mostanában a munkanélküliek helyzetét és a módokat, hogy miként lehetne segíteni rajtuk.

Vigasztalan a kép, amelyet nyerünk, ha a két székesfőváros munkanélküliek számát összehasonlítjuk.

Berlinben — a hivatalos kimutatás szerint — 35,000 munkanélküli van; mi nálunk hivatalos kimutatás nincs, a munkanélküliek számát nem tudjuk biztosan, de illetékes körök véleménye szerint körülbelül 80,000 a fővárosi munkanélküliek száma.

Rettenetes szám! Hogy ennyi ember járjon-keljen a fővárosban munka nélkül és embertársai könyörtelére legyen utalva; hogy az izmos kar reszketve nyuljon egy falat kenyérért, melyet az irgalmasság juttat neki!

A városi tanács a napokban foglalkozott a munkanélküliek ügyével és a közjótékonyági bizottság a közgyűlés elé azt a javaslatot fogja terjeszteni, hogy a foglalkoztató-műhelyeket és a népkonyhákat szaporítani kell.

A bizottságban csak egyetlen egy tag volt, aki felszólalt, hogy a munkásoknak nem könyöradományokat kell nyújtani, nem azt előmozdítani, hogy naponként 40-60 fillért keressenek a foglalkoztató műhelyekben, hanem közmunkák foganatosítása által a tisztességes keresetet kell lehetővé

tenni. Az állam és a székesfőváros tehát a nagyobb szabású építkezéseket ne halasztassa el és így azután sok ember jut munkához, kenyérhez.

Ily értelemben határozott a berlini községtanács is. Egész sorát a csak tavaszra tervbe vett munkálatoknak már most megkezdji, hogy a mozgolódó szociálisták előtt is bevágja az utat.

Hogy mennyire komolyan veszik Németországban a munkanélküliek ügyét, mi sem bizonyítja jobban, minthogy a lapok kimerítően tárgyalják az egyes javaslatokat. Így például az egyik előkelő berlini lap felveti azt a kérdést, hogy nem lehetne-e egy az egész országot behálózó nyilvántartási irodát a posta bevonásával szervezni. Luxemburgban már megkísérelték ezt a módszert és be is vált. Az összes postahivatalokban és vasuti állomásokon egy kimutatás van kifüggesztve, amely beszámol az állást keresőkkel és munkaadókkal. Az állást keresők ingyen (portómentes) levelező-lapokat kapnak, amelylyel jelentkeznek, és ezeket a jelentkezéseket vagy a postahivatalhoz, vagy a polgármester hivatalhoz intézik. A postahivatalok minden nap megkapják a helyesbitést és ők ennek az alapján állítják össze a heti kimutatást amelyet több ezer példányban megküldenek az összes vendéglőknek, szállodáknak, ahol azokat kifüggesztik.

Tárcza.

Két alkusz.

Írta: Szini Péter.

Sótér Pál uram, a ki zsiros kőczejéről s még zsirosabb potroháról ismeretes alakja volt Bajfalvának, nem igen szerette a mézeli munkát s egész mivolta irított a gazdálkodástól.

A mint azt többször s többeknek elbeszélte, Isten ő szent felsége kupecznek teremtetete őt, hát az is lett, még pedig híres kupecz ám! Bejárta ő jármos-, fejs-, és vágómarhával az egész vidéket s a hoi csak vásárt jelzett a Tiszavidéki Mulattató Naptárra, elment ő oda, ha épen csákányesó hullott volna is.

De meg is látszott a házatájékon, hogy nem haszontalanul koptatja a lába talpát. Egész udvara a tehetős, jómódu polgárt árulta el. Olyan volt az, akár csak a paradicsom lehetett, mikor Gábrriel arkangyal első szüleinkkel egyetemben kiséperte belőle a bűnök szenyjét.

Tudta is mindenki a faluban, hogy Sótér Pál sok pénzt lerakott már a »Földművelők és iparosok egyleti bankja« czim alatt Berdóczen diszlo takarékpénztárba. De hát hiszen raj hatott is! Ugyan mire tudott volna elkölteni annyi jövdeimet? Hiszen csak egy gyermekkel sem ajándékozta meg felesége, a csendes természetű Boris asszony, pedig hát ugyancsak felfért volna egy a ház körül

Sótér Pál azonban úgy járt kelt, fáradt szüntelenül, mintha legalább is hét éves gyermek várt volna otthon reá. Nem mu szájból, csupán kedvtőlésből csinálta a kupeczkedést. Vérében volt már a kőborlás, s ha egy napot otthon kellett vesztegelnie, már úgy járt az unalomtól, mintha az orra vére cseperegne.

Mondta is neki több ízben a jó Boris asszony, hogy hát mi szükség annyi tepe-delemmel élnie ezen a mulandó világon? Hiszen összerakott már annyit, hogy élhessen belőle, ha csupán csak a lábát lógazza is; de Sótér az eféle intő beszédekre rá sem hederített s azt felelte az asszonynak:

— Asszony vagy; hosszú a hajad, rövid az eszed! Már nekem csak ne prezsmítájl! Nem azért vettelek feleségül, hogy profétát hozzak a házamhoz!... En tudom: mi hogy megyen!... A te neved: hallgass!

A jó Boris asszonyt nagyon elkedvele nitette az ilyen beszéd, de azért nem nevezte, mert nagyon szerette férjét (a mi ugyan nagy ritkaság mai világban.) Nem is azért epekedett ő, hogy Sótér úgy neki fekküdt a vagyonszerzésnek, csupán az keserítette, hogy egyszer csak valami baja akad utközben az ügyes alkusznak, s úgy elpatkol, hogy csak hire kerül vissza Vég Beregvármegyébe.

Sótér pedig azt tette, hogy meg sem hallott semmit az asszonyi beszédből, mert éppen nem volt szokva a papucshoz. Járt kelt vásárról vásárra ezután is. Egyszer aztán fura kátyúba került ő kigyelme. Két ökröt vásárolt valami nyiri zsidótól, melyekről a »rediac« hamisan volt kiállitva, Sótér

uram azon vette észre, hogy egyszer nem csak az ökröt viszi el tőle az igazi tulajdonos, hanem őt magát is viteti a törvényszéki vizsgálóbíró elébe, a ki aztán letétette abba a sötét helyiségbe, a hol keréken egy évekiglen hizott az állam kosztján.

Hogy kiszabadult, ismét csak visszatért régi szenvedélye. Most azonban már, mivel hogy sem nyomtatást, sem irást nem tudott olvasni, nem merészkedett egymagában folytatni a kupeczkedést. Elment tehát a komájához, a ki szomszédságában lakott, és ugyan csak ügyes »zsoltáros« férfiú vala, hogy megnyerje társul a kupeczkedéshez.

Korong Mihály bácsi nagy tudományu s még több tapasztalattal bíró férfiú volt, s hogy mégsem volt a faluban valami nagy tekintélye, az onnan datálódik, mert mivel hogy a tempom egerével versenyezhetett szegénység dolgában. A gondviselés oda plántált a nyakára hét, jó gyomorral rendelkező, apró gyereket, kiknek untig elég volt annyit keresnie, hogy kiáltó éhségük száját betömögesse.

Korong maga, — mint aféle bibliás ember — nem sokra becsülte a föld hiába-valóságait. Valóságos nazarenizmus vert gyökereit szíve mélyében, s azt tartotta: a mit cselekszik kezéd, ne tagadja el szájad! — Legyen úgy, a mint van! — mondá többször: — Mit használna, ha a világ kincsével birnánk is, holott csakugyan meghalunk, a miképen a 103 ik zsolttárban már szent Dávid is megírta légyen, hogy azt mondja: »Ember élete a fűhöz hasonló: felnő és zöldül, de hamar elmuló!...»

Boldogító megnyugvást talált e hitben

Természetesen az összes levelezések portomentesek, és a többi költségek sem nagyok mert a helyiség, világítás stb. a postahivatalban ugyismegvan.

A főelv az, hogy a munkás könnyen tudomást szerezzen arról, hogy hol kaphat munkát, hogy munkást kereső is tudja, hova kell fordulnia és egyiknek se legyen nagy költsége.

A nagyvilágból.

— A hollandi királyi pár. Érdekes dolgot mond el egy berlini lap a hollandi királyi párról. Eszerint Henrik herceg, még vőlegény korában sem tudta megnyerni Hollandia szeretetét. Azóta tíz hónap múlt el és Hollandia, mely anyai szeretettel csüng királynőjén, határozottan érezte a királyi férjével ellenszenvét. Henrik herceg fölötté népszerűtlen ember. Az adósságairól szóló hírek alaptalanok, ellenben a királyi pár feszült viszonya eléggé okadatott. A királynő egész napon át el van foglalva királysága ügyeivel, Henrik hercegnek pedig nem léven beleszólása semmibe sem, unatkozik és szórakozni kíván. Vérmérsékletük is nagyon különböző. Vilma királynő komoly nő, férje vigább, mulatni vágyó. Természetes tehát, hogy egymást megszokni nem tudják.

— Titokzatos dráma Athénben. Kartalis Volos athéni képviselő sokáig udvarolt az elhalt királyi fogorvos, Kasszabetis leányának, de egy más nőt vett el feleségül. Miután násztűzjáról vasszatért, az elhagyott leány bátyjai párbajra hívták ki, de Kartalis kijelentette, hogy nem verekszik. Kasszabetis rokonai erre egy estén meglesték, s össze-visszaverték. Néhány nappal ezután

av istenes dolgokat mélyen átérzeni tudó Korong Mihály; de annál jobban borsolta fel az ily beszéd a tisztelt atyánkfia hűségese életpárját: Zsuzsánna asszonyt.

Zsuzsánna asszony ugyanis teljesen elmentés állást foglalt el férje-ura nézetével szemben, elgondolván, hogy ha csakugyan meg kelletik halni, az volna az illendő, ha az ember minél kevesebb tepedelemmel s minél több örömök élvezése között tölthetné el élete mulandó napjait és mivel neki ez volt a véleménye, fatális felfogású férjét pyávanak, pipogyának, mamlasznak, meg tudná a jó ég, mi minden — inkább négy lábú állatra pászoló — nevezettel tisztelte meg.

Akkor este is, mikor Sötér alkuszársul igyekezett megnyerni Korongot, a szegény ségben élő házaspár módfelett össze czi vakogott.

A gyermekek már — ki erre, ki arra — elszunnyadának; Zsuzsa asszony meg valami ócska régiséget foldozgatott, míg Korong uram a bibliából olvasta azt a részt, melyben Dávi fiának Amnonnak Támárral szemben elkövetett turpissága van híven elbeszélve a hívők lelki épülésére.

— Hm! Mégis csak nagy kókler lehetett az az Amnon! — mordult fel Korong.

— Miféle? — nézett nagyot Zsuzsa asszony.

— Itt van ui, a bibliában! . . . Milyen rútul rászedte azt a szegény Támárt! Be tegnek tette magát, aztán mikor a leány opa ment az ágyához, hát csak hirtelen át ölelte a derekát!

(Folyt. köv.)

a fiatalabbik Kasszabetist éjnek idején ismertetlen tettesek megtámadták és golyótól találva a földre rogyott s másnap kiszemelt. A tettest elfogták, de letartóztatták Kartalis képviselőt is, aki azonban határozottan tagadja, hogy a gyilkoshoz valami köze volna. Az athéni társaság érdeklődéssel várja a titokzatos ügy fejleményeit.

— Menelik követe Párisba. A párisi hölgyvilágot izgalomba hozta az az elegáns barna fiatal ember, aki a Park Menceau környékén diszes lakást rendezett be, s a nagyvilágban »Menelik követe« czímen szerepelt. A lehetetlen érdemrendekkel diszített afrikai diplomatát majd szétszakították a hölgyek, különösen, mikor megtudták, hogy a nagykövet ur Menelik számára diszes hölgykoszorút gyűjt. A követ minden nőtől egy életnagyságu fényképet kért azzal a kifogással, hogy hölgy-válasz czéljából el kell azokat küldenie a négusnak. A hölgyeknek nem voltak meg a kívánt arcképek. Erre a követ ur ajánkozott, hogy a 80 frankért csinál ő neki fényképeket. S miután néhány száz rendelésnek eleget tett, megugrott, mivel kiszült, hogy a nagykövet ur egy fotográfus. A hölgyek bosszúságukban család czímen feljelentést tettek ellene a párisi törvényszéknél.

A téli akció.

Debreczen, decz. 10.

Sokan keresik az arkánomot, a melylyel általános népjólétet lehetne varázsolni a falu gazdálkodó népe között. És a kik a szentenciákat szeretik, már el is mondták, hogy ha a mi népünk. András napjától a kikeleti hóvirág nyílásáig nem támogatná a boglyakemenczét, egészen más arculata lenne a mi áldott országunknak. Mondják sokan, hogy az élet harcában az alföldi földmivész népi nem veszik ki oly bőven részüket, a mint illenék. Igen markánsan és mély gondolkodásra keltően Vadnay Andor tárta föl az alföldi szociális állapot megrajzolása közben azt a tényt, hogy kis-, közép-gazda, de még a földmivész munkás neje és leánygyermekai inkább a családban fogvasztó, mint munkás tényezők az Alföldön. És éppen e helyzet miatt történik az meg, hogy jóllehet nálunk — összehasonlítva más földmivész állammal — elég tisztességes a munkabérek: a munkakereső férfi az egy-két hónapig tartó munkája gyümölcséből nem tudja gondtalanul eltartani családját. Mert az első téli fagyra tétlenség ásit reá s nem tehet egyebet, mint a boglyas kemenczét támaszgatja Toffosztás, tengeri morzsolás ha még ad munkát. A készből kell élni.

Mi másként van ez nyugaton, még mezőgazdaságot űző falvakban is. A Majna melletti Offenbach városa polgárai télen többet keresnek, mint nyáron. Apáról hirtelen szállt valami speciális háziipar, mely az egész világot keresett és sohase jutott volna eszébe a németországi iparnak, hogy konkurencziát lásson benne.

A mint az okosan és kellő határok között tartott mezőgazdasági háziipar szépen meg is fér a kézműiparral és annak nincs ártalmára. Mi nálunk is néhány év óta ak-

tuális a kérdés, a mióta a földmivészügyi kormányzat működési tervül kijelölte azt is, hogy télen át a falukra ásitó tétlensége háziiparral számúzte.

Tavaly — hogy már előljárójában is tárgyalanná váljék egy olyan vélemény, — mely a kezdésben a kisipar megromlására, ártalmára való tényezőt lásson — ez akció indítója, Darányi földmivészügyi miniszter elrendelte, hogy az összes mezőgazdasági háziipari kurzusokon készített tárgyak Budapestén összegyűjtve bemutattassanak. Sőt ez ügyeknek egyik lelkes szakvezetője az Országos Iparegyesületben az érdekelt ipari világnak be is mutatta a mezőgazdasági háziipar kezdetleges produktumait, melyeknek legfőbb dicsérete, hogy híjával van az ipari terméknek és csinnak. Ugyanakkor az illető körvonalozta azokat a szempontokat és irányelveket, melyeket a mezőgazdasági háziipar megkedveltetésével és terjesztésével a földmivészügyi kormányzat követ.

Az első szempont és irányelv, hogy sem nem gerálja, sem készítményeivel nem tünteti fel, mintha a szakbeli iparral versenyezni tudna és akarna. Mert nem is akar azzal versenyezni. Célja az, hogy ott, a hol a nyersanyagok kéznél vannak, a hol van fűzfa, ott kosarakat, a hol van nádas és sás, ott kasokat, gyékényeket készítenek.

Felhasználják az eddig jobbra alomnak felhasználdott kukorica-csuhát, eszkábálnak a házi szükségletben felhasználható dolgokat. Szóval csak arra veti magát a mezőgazdasági háziipar, a mire a mezőgazdasági foglalkozásban van szükség. Az ipar nem veti magát arra, mert nem is találja meg számítását hogy például csemegeszőlő szállítására szükséges kasokat és a nyerstermények forgalombahozására szükséges tárgyakat előállítsa.

Ez nagyon alkalmas téli foglalkozás a télen földmivésznek. A kisipar szorult helyzetét ugyan azzal meg nem motiválta senki, hogy a földmivész ember egyébként is jobbra csak a maga szükségleteinek céljaira télen által valami munkával eltöltötte az időt.

A minthogy pl. Svájcban egy csöppet se szorította meg az órapart, hogy a Szentgothard hegy körüli svájci falvacskák lakói megannyi órakerék-készítő háziiparosok, pedig hol állunk ma még mi attól és viszonyaink szerint soha sem leszünk ott, mert nálunk a háziiparnak egész más és speciális a célja. Minálunk a mezőgazdasági háziipar, a hogyan kontemplálva van, nagyobb tiszteletben tartja az ipar űző existenciáját és nem konkurál vele semmi téren sem.

Éppen ezen gondos módon való munka kijelölés: a téli foglalkozásnak természetes keretei közé való helyezése az ok, hogy Darányi téli akciója minden körben nagy népszerűséggel fogadtatott. Mind több helyen rendeznek már mezőgazdasági háziipari kurzusokat. Tavaly is száznolcztvanig való volt. Ezen a télen számuk még jobban szaporodik és érdekes jelenség, hogy egy-egy ilyen kurzusra már a közel falvak dolgozni szerető földmivészei jelentkeznek.

Néhány kilométert taposnak nap-nap mellett a hóban, hogy megtanulják a kosárkötést, a kosárfonást, egy kis faragást, mert

ugy veszik el csöppen s a a garas, a kedvvel fog keresetet b cziális akcz az a falun siija.

A falu dolgot, ne háztartási háziipari földmivészvel juttatja nek nyomá

Azért vezkedés a téli akció megindítása kottatás a népünknek Reménységük az irányítóróddal. Jobbnek szétlen siva keserítésék

A Kur hogy mien ügyekre király neve Amikor ez választási egybe, ho lést. Az bíró az intézkedés törvényre Az elnök fölkereste nisztert, h ter kijele logba, azt ismét egy vazatok, döntést e mégis ny sége a mellett.

A fő gazdasági órák u rendház számadás bizottság ügyi bizo ülést tart horvát p latot.

Főg ref. egyk val megz atok be nap 31 i gyűlés. mindenf nűket, tát Hegé niszterre pedig D terre ad s ma m a hozzá eddig le Sándor

ny veszik észre, hogy ha nem csordul, hát csöppen s télen, mikor oly vékonyan gurul a garas, a ki a két kezemunkájából él: nagy kedvvel fogadja a munkanyújtó, a bár kis keresetet biztosító alkalmakat. És e kis szociális akcióban megszivleendő vonás, hogy az a falunak gyöngébb nemét is mozgósítja.

A falu asszonyainak, leányainak is ad dolgot, nekik való működési tért jelöl: a háztartási foglalkozás keretében jut nekik háziipari foglalkozás. A gyümölcs és zöldség feldolgozási és eladási módjai ismertetésével juttatja őket új ismeretek birtokába s ennek nyomán új keresethez.

Azért szeretettel nézzük éppen a szervezkedés idejében a falu népet, a hogyan a téli akciókat fogadja és fölkarolja. Mindez megindítván azt igazolja, hogy csak a foglalkoztatás alkalmát kellett megadni a mi népünknek: hajlandósága feléje fordult. — Reménységgel sorakozik ajka hálaszóra nyílik az iránt, ki jobb sorsukért való nemes törvéssel, nagy előretétással mind több és többnek szerzi meg, hogy télen által ne a tétlen sivárság fódós gondolatai csüggessék keseríték lelkét.

Belföldi dolgok.

A Kuria ítéletei. Abban a kérdésben, hogy miért hozza meg a Kuria a választási ügyekre vonatkozó ítéleteit »Ó felsége a király nevében«, érdekes értesülést nyertünk. Amikor ez a kérdés fölmerült, a Kuria két választási tanácsa közös értekezletre gyűlt egybe, hogy meghozza az egyértelmű döntést. Az ülésen Paiss Andor elnökölt. Hét bíró az »Ó felsége a király nevében« való intézkedés mellett döntött, heten pedig a törvényre való hivatkozás mellett szavaztak. Az elnök e kérdésben nem akart dönteni és fölkereste Plósz Sándort, az igazságügyminisztert, hogy tőle tanácsot kérjen. A miniszter kijelentette, hogy ő nem avatkozik a dologba, azt egészen a Kuriaira bizza. Ekkor ismét egyenlő arányban oszlottak meg a szavazatok, mire Paiss újlag elhalasztotta a döntést egy harmadik ülésig, amikor aztán mégis nyolcz szavazatot döntött az »Ó felsége a király nevében« való intézkedés mellett.

A főrendiház bizottságai. A főrendiház gazdasági bizottsága decz. 11-én délelőtt 11 órákor ülést tart, amikor megvizsgálja a főrendiház kiadásairól és bevételeiről szóló számadásokat s megválasztja a számvizsgáló bizottság három tagját. A főrendiház pénzügyi bizottsága kedden délelőtt 11 órákor ülést tart, s tárgyalja az indennitást és a horvát pénzügyi provizoriumról szóló javaslatot.

Főgondnokválasztás. A dunamelléki ev. ref. egyházkerületnek Szilágyi Dezső halálával megüresedett főgondnoki állásra a szavazatok beadásának határidejéül december hó nap ői két tüdő az az egyházkerületi közgyűlés. A szavazások már megkezdődtek mindenfelé. Mint tudósítónk értesítenek bennünket, a budapesti egyház nyolcz szavazatot Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszterre, a czeglédi egyház hat szavazatot pedig Darányi Ignác földmívelésügyi miniszterre adta. Tiszta képe alkotni a helyzetről s ma még eredményt jósolni nem lehet, de a hozzánk beérkezett jelentések szerint az eddig leadott szavazatok többsége Hegedüs Sándor mellett van.

A boerek szabadságharcza.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, decz. 10.

Eppen multkori számunkban jeleztük, hogy az egyes angol lapok nyomán közölt híreket csak tartással adjuk, mert eredeti hírtörésünk kitérésbe helyezett újabb értesítéseket.

Az értesítések megérkeztek és igazolták feltevésünket, hogy az angol sajtó híreszteléseit tele vannak valótlanságokkal.

Nem igaz az, hogy Krüger egy Pearson nevű megbízottját küldte volna Roosevelthez, az Egyesült Államok elnökéhez, hogy őt közbenjárónak megnyerjék. Pearson nem oly tekintélyes ember, hogy őt Krüger ily fontos feladattal megbizta volna, és Brüsszelből nyert közvetlen értesítés alapján a C. N. szintén megczáfolja ezt a hírt.

Igaz azonban a Times-nak a pretóriai helyzetről irt ama tudósítása, hogy a boerek most összes erejüket nyugaton központosították. Hogy azonban az angolok sikeres ellentállást fejtenek ki, az már nem felel meg a valóságnak.

Az angol részről érkező táviratok szerint például Theron boer parancsnokot az angol seregek körülférték Pakhuis mellett; de arról hallgatnak, hogy miként lehetett mégis Theron seregével december 2-án már Cederberge-ben, amely területet a boer vezérlés működési teréül kijelölt.

Kitchener ezüldőpházai se oly biztos fedezetei a vasut vonalainak, mint ő állítja, amit bizonyít azon körülmény is, hogy a Fok város—Kimberley közötti vonalrész ismét a boerek kezében van.

Kaptunk egy kimutatást is, mely az angolok vandál pusztításairól ad hü képet. Történt pedig ez a kegyetlen, ok nélkül pusztítás éppen abban az időben, mikor az angol hadügyminisztérium kijelentette, hogy ha eddig talán történtek volna is helytelen dolgok, a legszigorubbán intézkedett, hogy jövőre a boer nem harcolóknak javai, marháit bántódást ne szenvedjenek. Nyolcz nap alatt csak Pretóriában és Rustenburgban — e két helyen — az angol katonák leromboltak százhuszonhat házat és hajléktalanná lett lakóit a központi táborokba cipelték.

A részletezett kimutatás szerint ugyan ezen idő alatt ugyancsak a két helyen elrabolták a lerombolt házból az összes felszereléseket, házi és gazdasági eszközöket, felszereléseket, elhajtottak 25 lovat, 976 marhát és 2367 juhot.

Mindez azt mutatja, hogy az angolok harcmodora mit sem változott. Ma is oly kíméletlenek, oly kegyetlenek, mint voltak a háboru kezdetén. De hát mit is lehetne várni angol ruhába bújtatott hazátlan zsoldosoktól!

Egyes angol lapoknak azt a híresztelését, hogy a boerek már belefáradtak a háboruba, fényesen megczáfolja a Londonban megjelenő Standard, melynek tudósítója Pretóriából azt jelenti, hogy a boerek ismét megkezdik tevékenységüket. Oránzsban több kommandó bukkant föl, köztük egy nagy csapat, melynek, úgy látszik, Dewett a parancsnoka. Wiljoen 400 emberrel Bel-

fasttól északra a delagoai vasut mellett áll és várakozik. Bayers dél felé tart Sandriver irányában azzal a szándékkal, hogy Warmbadtól nyugatra egyesül Badenhorst-tal.

Az angol hadvezetőség nem ámitja magát, hogy a boerek ügye még távolról sincs elveszve, hogy még nehéz napok várnak nemcsak Kitchenerre és a hadvezetőségre, hanem a kincstárra is. Ami sereget a legnagyobb erőfeszítéssel csak lehet összerobozni, ha még oly szedett-vett népség is, azt rögtön küldik Transzválba, és mint Now-Yorkból jelentik a Times-nak, legújabbban ismét nyolcz angol szállítóhajót a lehető legnagyobb gyorsasággal megrakták lovakkal és utnak indították. A nyugati államokban angol ügynökök járnak és lovakat vásárolnak. Ebből azt következtetik mindennütt, hogy a délafrikai háboru sokkal tovább fog tartani, mint az angol kormány mondja.

Alighanem! Amint Roberts nem töltötte, nagyhangu ígérete daczára, a karácsonyi ünnepeket mult évben Pretóriában, mint azt Viktória királynőnek megígérte, úgy Kitchener is aligha küldi — ígérete szerint — egyhamar az ősz Krügernek fejét Londonba. Még előbb le kell vernie azt a tizenhatezer boer harczost, akik szent ügyüket védik!

Egyről-másról.

M . . . hoz.

A merre jársz, arra járok,
Körülfogják édes álmok
Epekedő lelkemet;
Dalt csevegő kis madárnak,
Hervadozó fa lombjának
Elsusogom nevedet.

Reáírom óva, félve
Megzörrenő falevéltre,
Hogy szeretlek, angyalom.
És szívemet szép szemeddel,
Megdobbanó szerelmeddel
Csitítgatom, altatom!

A képviselőház a kóbor cigányok ügyével egyidejűleg tárgyalta a tanítók fizetésrendezését. Csak nem azt akarta talán ezzel kimutatni a tisztelt Ház, hogy annyit törődik a nemzet napszamosai ügyével, mint a kóbor cigányokéval?! Furcsa találkozás!

Tág mederben megindul legközelebb a vármegyék tisztújítása. A meder tág lesz ugyan, hanem azért sok hivatalnokra nézve szűknek bizonyul.

A Vázsonyi Szülő-ügy párbajellenes mozgalomnak lett s z ü l ő j e. Ideje is volna már ezt a kopott fringit megérdemelt nyugalmi helyezni. Az szokta a becsületi keresni, a kinek nincsen becsülete.

Kinek hízlekedés
Nem jöhet ajkára,
Vásznat vásároljon
Koldus-tarisznyára!

Egymástérik a sikkasztások. Az a különös, hogy a tisztelt sikkasztó urak nem csak az ellopott pénzt, hanem önmagukat is elsikkasztják.

Tegnap a városháza előtt így sóhajtott fel egy szegény napdiás: »Édes jó Istenem! Beh szeretnék én most Kecskeméthy Győző lenni!«

Bérházi.

Gyermekholttest a szemétben.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, decz. 10.

A maga nemében páratlan eset foglalkoztatja most a debreczeni rendőrséget. Egy talált gyermekhulláról van szó, melyet mielőtt elvitték volna a szemétről, egy ott csak tangoló kutya fölfalt.

A holttestet két rongyszedő Tóth József és Szabó István találták meg, mikor a szemeten rongyokat kerestek. A két rongyszedő nagyon megrémült és télenül állottak; nem tudták hogy mit csináljanak. Végre elhatározták, hogy a rendőrségnek tesznek jelentést.

Az eset részletei a következők: Szabó István és Tóth József tegnap délután kimentek a Boldogfalvai kertek alatt levő szemétdombra és ott keresni kezdtek valami megmenthető hulladékot. A keresgélés közben egy teljesen jó állapotban levő fekete kalapra bukkantak, a melynek belső tartalma nagy rémületbe ejtette a két embert. A fekete kalapban ugyanis egy kis gyermek hullája volt belegöngyölve.

Az első rémület után némileg magához térve a két ember, gondosan megjelölték a helyet, a hol a kalapot találták. A hullát pedig papírba takarva letették a földre, mert egy talyiga jött és annak a tartalmát is át akarták nézni. Sietve átnézték a szemetet, miközben a hullára nem is gondoltak, pedig azt egy ott kóborló kutya erősen környékezte. Mire ők befejezték a munkájukat, a kutya is elkészült a munkájával. A két ember Simon József talyigással tért vissza arra a helyre a hol a kalapot hagyták.

Mire oda értek, már csak az üres kalapot találták ott. A babonás emberek rögtön valami földöntúli erőt gyanítottak a hulla eltűnésében, azt hitték hogy valami gonosz szellem üz velük játékokat. Az ijedségük csak hamar rémületté változott, Simon József észrevette a szemét domb mögött meglapult kutyát, a mint a hulla utolsó maradványait falta mohón fölfelé. Az esetről jelentést tettek a rendőrségen a hol Fülöp András rendőrbiztos biztá meg a nyomozással.

A két ember tisztán emlékszik arra hogy a szemetet, a melyen a fekete kalap volt, Nagy István talyigás hozta. A nyomozást ezen az alapon folytatták tovább és Fülöp biztosnak sikerült kideríteni, hogy ki követte el a bűnt. Nagy István vallomása szerint a további nyomok a Teleki utca 75 számú házhoz vezettek, a melynek tulajdonosa Sretta Lajos.

Srettanak a gyanuja az udvarában lakott cselédre irányult, a ki már pár nappal ezelőtt eltávozott Debreczenből.

A cseléd Szoboszlóra való és valószínűleg haza ment a szüleihez. A tanúk állítása szerint ádott állapotban állott szolgálatba e hó 2-án és 7-én már semmi sem látszott rajta. Azért küldték el, mert beteg lett.

A bűnös leány még eddig nem került elő, de a rendőrség értesítette a szoboszlai csendőrséget és ha ott van elfogják. A rejtélyes ügyben a rendőrség még tovább nyomoz és holnapra újabb adatok várhatók.

Törvényszék.

A férj merénylője.

(Esküdtbírói tárgyalás.)

Debreczen, decz. 10.

A debreczeni esküdtbíróóság előtt tegnap ismét egy szeszácslós ügy került tárgyalás alá. Egy jómódú gazdaleány tilt a vádlottak padján szándékos emberölés bűntettével vádoltan.

Még a múlt év decemberében történt, hogy a Fancsika tanyán Deák Imre, fiatal gazdaleány fegyverrel lőtt rá ifj. Kuczik Gáborra s mikor a fegyver nem talált, késtráttott elő s azzal rohant a meglepett gazdára, hogy leszurja, de a kiabálásra segély érkezett a tett helyére, miközben a merénylő elmenekült.

Hogy mi ok indította Deák Imrét e támadásra, azt igen bejós volna lélektanilag megkérni, ha csak el nem fogadjuk magyarázatnak a legény vallomását.

Megtetszett neki az ifj. Kuczik Gábor felesége, aki szemrevaló csinos asszonyka. Gyakran rándult át hozzájuk s jó barát ságba jött Kuczikkal, aki nem is gyanította, hogy minő indulat vezérli házán az csinos legényt.

Amint a legény vallomásában állítja, az asszony nem idegenkedett tőle. Többször panaszkodott előtte a férjére, hogy durván bánik vele. Sőt arra is biztatta, hogy pusztítsa el a férjét.

Deák Imre szerelme napról-napra nőtt a szép asszony iránt. Egy este ismét elment a tanyára, mikor ifj. Kuczik nem volt ott hon. Beszélgetés közben az asszony erősen megsértette, mire Deák így fakadt ki:

— Meglássa, Irmuska, hogy addig keserít, hogy megölöm magát is, a férjét is, meg magamat is.

Deák Imre hazament de visszajött csak hamar egy fegyverrel, melyet a konyhában tett le. Maga bement a szobába s ott maradt mikor Kuczik hazaérkezett, kiakart osonni, de Kuczik gyufát gyújtott és észrevette, hogy ott van. Ekkor a legény felkapta a fegyvert, hogy védje magát s dulakodás közben elsült az, anélkül, hogy talált volna. Majd kést rántott s azzal védekezett, amíg elmenekülhetett.

Ifj. Kuczik Gábor e tette miatt jelen tette be Deák Imrét, kit a bíróság szándékos emberölés vádjá miatt állított az esküdtbíróóság elé.

Az ifju tagadja, hogy neki szándékában lett volna megölni ifj. Kuczik Gábort. Azt állítja, hogy dulakodás közben dördült el a fegyver.

A kihallgatás során híven elbeszélte, hogy mily viszonya volt az asszonnyal. Később zárt ülésben tárgyalta a bíróság az ügyet.

Az asszony, ki maga is vádlottként szerepel, tagadja, hogy bárminő viszonyban is lett volna a legénnyel. A szembesítéskor is határozottan tagadja, hogy ő Deák Imrét valaha térje meggyilkolására kérte volna fel.

Azután ifj. Kuczik Gábort hallgatták ki, aki fenntartja vallomását, hogy a legény őt szándékosan akarta megölni.

Ezzel a tárgyalást berekesztették s ma folytatják tovább.

Lapunk zártakor még nem hozták meg az ítéletet.

Dr. Király Ferencz halála.

Debreczen, decz. 10.

Egy nagyérdemű férfi hunyta örök álmokra szeméit, aki Debreczen társadalmában vezérszerepet vitt, míg élt s országosan ismerté tette nevét.

Dr. Király Ferencz, Debreczen város II. dik kerületének volt szabadalvűpárti képviselője az éjjel hosszas szenvedés után át szenderült a halál hosszú tartó álmára, meg szomorítva halálával hozzátartozóit, sok ismerősét és igen sok jó barátját.

Hetek óta vívódott a kórral, mely élete ellen tört. Egyidőben már halálhírét hallottuk s Budapesten tartózkodó fiát táviratilag hívták betegágyához, de hirtelen jobbra fordult állapota. A kik érdeklődtek betegsége iránt, megkönnyebbülten vették tudomásul, hogy a derék férfiú immár tuljutott a végzetes pillanaton s csak napok kérdése, hogy elhagyja betegágyát.

A reménység — fájdalom — nem valószínű. A nagybeteg jobbanléte csak visszavérődő fény volt. Eltűnt hirtelen s utána beállt a nagy sötétség.

Ma már gyászlobogó leng a város középületein, hirdetve, hogy Debreczen ismét szegényebb lett egy kiváló tehetségű férfiúval.

Az elhunyt élettrajzát röviden a következőkben vázoljuk:

Született Debreczenben az 1842. ik évben. Gimnáziumi tanulmányait szülővárosában és Bécsben végezte. Gimnáziumi tanulmányai bevégezése után a selmeczbányai erdészeti akadémián, majd a hohentelmi intézetben tanult, hol oklevelet nyert. Ezután a jogtudományokra iratkozott be, melyet Berlinben és Lipszében végzett. Jogi tanulmányai bevégezése után hazatért és megszerzte a doktori diplomát is.

A Debreczeni Kereskedelmi és Iparkamara 1869. ben választotta titkárává, mely tisztelet azóta a legnagyobb meglepedésre töltötte be. Különösen közigazdasági téren munkálkodott nagy szakértelemmel s ez irányban irodalmilag is működött.

Debreczen város is méltányolta a kiváló férfiú szerzett érdemeit s két cikluson át választotta meg képviselőjévé a II. dik kerület szabadalvűpárti programmal. A képviselőházban kedvelt egyéniség volt, bár a feltűnést nem kereste. Jöszivásé, leereszkedő, nyájas modora kedvelté tette őt minden körben.

Halála fájdalmasan érintette a Kereskedelmi és Iparkamrát is, mely külön gyászjelentésben fog kifejezést adni a veszteség felett érzett részvétének.

A nagyérdemű férfiú elhunytáról a következő gyászjelentést vettük: »Mély fájdalommal tudatjuk a legjobbj férj, apa, testvér és após Dr. Király Ferencznek élete 60. ik boldog házassága 31. ik évében f. hó 10. én hosszas szenvedés után történt csendes elhunytát. Kedves halottunk hült tetemei f. hó 12. én délután 2. órakor fognak Debreczenben Kossuth utca 65. számú háztól a Kossuth utcai ev. ref. templomban tartandó rövid gyászima után a Kossuth utcai sarkterbe nyugalomra tétetni. Debreczen 1901, decz. 10. Bánatos neje: Özv. Dr. Király Ferenczné sz. Hunyady Ilon. Gyermekai: Dr. Király

Ernő, nejevel H. Tibor. Testvére: rály Ilon. Áldás

N A P

— Egyleti debreczeni beteg 8. án rendezett j. gilag és erkölcsi estélyen nemcsa előkelő vendége is szép számban kax, mint a rend jelenteknek szive egylet iránt tanu ekről hálás köszö Sándor mint az ráti célú egylet rodukálván, lelk lasztmánynek a körül szerzett Vilmos és Strass hitközség fő ra dott alkalmi be egylet áldásos n kat és emberbar sára és a testve lendületes szav debreczeni zsidó köszönhető, hog egyleti élet, me emberbaráti cz Következtek sze és különösen I zsedé nagy tet énekkara pedig és Rosenberg A donos kitűnő é dotf. A mulatsá pompás jókedv tartott és szép egyletnek. A adományok fog

— Felolvas kedő társulat 1. csütörtökön a t vasó Estélyt ren 1. Az ókori ker A bibliai népek Irta és felolvas József rend lo 2. Chopin As d adja: Tóth Arp vegytani mutaty Fábian Lajos M Kezdeté este 8

— Halás 17 éves paraszt A rendszegő Sámsoni uton k támadt és elve írása szerint a nak látszó egy nyomoz az eltá

— Meglepe hatvan utcai nagy mennyiség vitt magával 75 gyűrűt, 7 ezüst A betörést az üzlet ajtaját és h. rendőrökapl stein Pétert és törő körözet

— Megtám nát csapó utca bat este Király vendég hamar érték italt és azonban kérte Királynak nem hogy majd má ázetni. Schwar

Ernő, nejével Handel Valériával, Ilona, Irén, Tibor. Testvére: Ozv. Buday József, Király Ilona. Áldás és béke poraira!

N A P I H I R E K.

— **Egyleti dolgok.** A »Bikur-Chólim« debreczeni betegsegélyző egyesület által f. hó 8-án rendezett jótékony célú hálóstély nagy sikerrel és erkölcsileg egyaránt jól sikerült. Az estélyen nemcsak az egyesületi tagok, hanem előkelő vendégek és jótékony emberbarátok is szép számban jelentek meg. Turay Farkas, mint a rendező bizottság elnöke, a megjelenteknek szíves megjelenésükért és az egyesület iránt tanúsított nemes áldozatkészségükért hálás köszönetét fejezte ki. és Hoffman Sándor mint az egyesület elnöke, az emberbaráti célú egyesület keletkezési történetét reprodukálván, lelkes szavakban méltatta a választmánynek az egyesület felvirágoztatása körül szerzett szép érdemeit. Krausz Vilmos és Strasser Salamon a helybeli izraeli közösség főrabbi nagy tetszéssel fogadott alkalmi beszédekben a nemes célú egyesület áldásos működését kiemelve a tagokat és emberbarátokat az egyesület támogatására és a testvéries összetartásra buzdíták, lendületes szavakban kimutatták hogy a debreczeni zsidók testvéries összetartásának köszönhető, hogy Debreczenben fejlődik az egyesületi élet, mely hatalmas emeltyűje az emberbaráti célok megvalósításának. — Következtek szebbnél-szebb pohárköszöntők és különösen Dr. Kardos Samu alkalmi beszéde nagy tetszésre talált; a kántor és énekkara pedig lélekemelőleg énekeltek; és Rosenberg Adolf »Fröhner« szálloda tulajdonos kitűnő ételek és italokról gondoskodott. A mulatság a legjobb hangulatban és pompás jókedv mellett egészen éjfél utánig tartott és szép tiszta jövedelmet hozott az egyesületnek. A felülfizetések és felajánlott adományok fognak hirtapilag nyugtáztatni.

— **Felolvasó estély.** A debreczeni kereskedő társulat 1901. évi december hó 12-én csütörtökön a társulat disztermében Felolvasó Estélyt rendez a következő sorrendben, 1. Az ókori kereskedelem története. I. rész. A bibliai népek kereskedelmének története. Irta és felolvassa: Csiky Lajos ur, a Ferenc József rend lovagja, theol. akad. dékan. 2. Chopin As dur Polonaise. Zongorán előadja: Tóth Árpád ur, zenetanár. 3. A levegő vegytani mutatóanyagok kísérletében. Előadja: Fábian Lajos Mór ur, kereskedő, akao. tanár. Kezdeté este 8 órakor. Az elnökség.

— **Rablás a Sámsoni uton.** Tegnap egy 16-17 éves paraszt leány ment a rendőrségre. A rendőrség elpanaszolta, hogy a mint a Sámsoni uton hazafelé ment, egy férfi megátámadta és elvette tőle pénzét. A leány leírása szerint a rabló magas, barna és iparosnak látszó egyén volt. A rendőrség most nyomoz az eltűnt rabló után.

— **Meglepőtt ékszerész.** Goldstein Péter hatvan utcai ékszerész üzletéből tegnap nagy mennyiségű ékszer eltűnt. A tolvaj elvitt magával 75 forint készpénzt, 3 arany gyűrűt, 7 ezüst órát és egy arany nyakláncot. A betörést az udvarról követte el betörte az üzlet ajtaját és betört az üzletbe, Végh Gyula h. rendőrkapitány tegnap halgatta ki Goldstein Pétert és az egész személyzetet. A betört kasszát elrendelték.

— **Megtámadott vendéglős.** Schwarcz Bernát csapó utcai bormérésébe tért be szombat este Király János gazdálkodó. A jó kedvű vendég hamarosan elfogyasztott 13 korona értékű italt és menni készült. A vendéglős azonban kérte az elfogyasztott ital árát de Királynak nem volt pénze és azt mondta hogy majd máskor ha pénze lesz akkor fog fizetni. Schwarcz belenyugodott a változ-

hatatlanba és engedte elmenni Királyt. Tegnap este ismét betért Király a vendéglőshöz és bort kért. A pinczér hozott neki egy üveggel de ez nem volt elég Királynak és többet kért. A vendéglős csak úgy volt hajlandó adni több bort Királynak ha kifizeti a tartozását. Király nagyon megharagudott és a zsebéből kivette revolverét és lelövélssel fenyegette a vendéglőst. Nagy nehezen aztán kitudskolták a utcára a veszélyes embert. Schwarcz följelentést tett a rendőrségen Király János ellen.

— **Színadmi lövés, mely talált.** A görllitzi városi színházban a »Haramiák« előadása közben egy statisza lövése véletlenül az egyik kulissza mellett álló Steiner színészt fejbe találta. A színész súlyos agysérülést szenvedve, vértől borítva esett össze. A véres esetet a közönség nem vette észre.

Egy főszámvevő afférje.

Verekedés a kávéházban.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, decz. 10.

Hódmezővásárhelyen városzerte egy kinos afférről tárgyalnak, amely a héten esett meg egyik előkelőbb kávéházban. Egy magasabbrangú törvényhatósági tisztviselő, aki ezenkívül nyugalmazott alezredes is, éjjel után összetűzött egy mulató kávéházi társasággal, a minnek az lett a szomorú következménye, hogy a kávéház közönsége verekedést kezdett és inzultálta az alezredest.

A kinos afférről és annak lefolyásáról a következőket írják:

A Nemzeti kávéházban folyt le az affér. A kávéházban több budapesti kereskedő kártyázott, amikor éjfél felé betoppant a kávéházba Szikszay Dénes városi tanácsnok és Horváth László főszámvevő, nyugalmazott hadbiztos alezredes.

A két városi főtisztviselő egy estélyről jött meg és jó hangulatban volt mind a kettő. A főszámvevőből kitört a katonavér és szemügyre vette a békésen foglalkozó társaságot, miközben állítólag sértő megjegyzéseket tett a kereskedőkre. Éfélélt is:

— Rongyos vigéczek!

A kereskedők hallották a főszámvevő megjegyzését, de nyugodtan maradtak. Csak az egyik tette azt az észrevételt, hogy a főszámvevő mulató kedvében van.

A főszámvevő rendkívüli módon felingerül azon, hogy a kereskedők megjegyzést tettek a magaviseletére. Nagy haragra lobbant, magára hagyva a társaságban levő tanácsnokot, a kereskedő asztalához ment és ott reájuk támadt:

— Vigyázzanak, mert felpofoztatnak.

Erre a kereskedőket is elhagyta a nyugalmuk. Felháborodásukban visszasértegették a főszámvevő urat.

A vége pedig az lett az összeköltömbözésnek, hogy a kereskedők birokra mentek a főszámvevővel és Popper budapesti kereskedő a kezében tartott újságtartóval tettelegesen inzultálta.

Erre még nagyobb kavargódás támadt, úgy hogy Németh Kálmán szállótulajdonosnak kellett közbelépnie, aki azután a pinczerek segítségével a főszámvevőt kiszabadította a kereskedők kezei közül.

Az éjjeli botrány híre hamar elterjedt a városban és az emberek egymás közt tárgyalva beszéltek a sajnálatos affér részleteit. Sokan úgy adják elő a dolgot, hogy az összetűzést a kereskedők kezdték.

Horvát László két évvel ezelőtt került Hódmezővásárhelyre, a hova báró Therooczky Viktor főispán nevelte ki főszámvevővé. Horváth annakelőtte hadbiztosalezredes volt.

Különben a kávéházi afférnek folytatása is van. A Vásárhelyi Híradó ma megjelent számában megírta a kinos affért, a miért a főszámvevő ma provokáltatta a lap főszerkesztőjét, Kenéz Sándor dr. ügyvédet, a ki azonban arra való hivatkozással, hogy csak az igazat írta meg és magát terrorizálni nem engedi, az elégtételadást megtagadta.

Színház.

Színházi műsor.

Szerdán, december hó 11-én bérlet 58 ik szám »A« — negyedszer: A svihákok.

Csütörtökön, december hó 12-én bérlet 59 ik szám »B« — Jó barátok. Vigjáték 4 felvonásban. Irta: Sardou.

Pénteken, december hó 13-án, bérlet 60-ik szám »C« — Don Caesar de Bazán. Vigjáték 5 felvonásban.

A nők öltözködéséről.

— decz. 10.

A különféle nemzetiségű természetvizsgálók nemrég Hamburgban gyűlésre ültek össze. A gyűlés antropológiai szakosztályának ülésén a hágai Stratz doktor felolvasta értekezését, amelynek során az egyes fajok testalkatáról s a nők ruházatkódásáról szólt.

A tudós doktor értekezésében nemcsak a női öltözékek egészségügyi voltáról beszélt, hanem művelődéstörténelmi szempontból is méltatta. Szembetűnően bebizonyította, hogy az egyes fajok testalkata lényegesen különbözik egymástól.

A germán és a román néptörzshöz tartozó asszony tagja és dereka hosszabb s alacsonyabb a feje, mint a mongol s más fajú asszonyé. Széles e világon arra törekednek a nők, hogy faji jellegzetességüket minél jobban kiemeljék, illetőleg érvényre juttassák.

Az akárhányszor csökönyösen maradnak és esztelennek mondott európai asszonydivatnak megvan a maga művelődéstörténelmi tanulsága. Két nagy típust lehet megkülönböztetni: a sarki s az egyenlítői ruházatot.

Nem szép a sarki viselet, de végtelenül hasznos, mert számítat az éghajlati viszony voltával. A fénytűzésnek ezen a vidéken nincs tere. Az egyenlítő körül viselt ruhának más a célja, inkább a test ékítése, díszítése a fődolog. Az orrbafűzött s a lábracsatelt gyűrű, az öv, a tetoválás, mind csak a test ékítésére való.

Az öv arra szolgál, hogy díszítőt akasztanak rá. Színes szövetsdarabokat akasztanak az övre s így támad a szoknya.

Egy-egy népfaj, szépérékének meg felelőleg alkotta meg ruházatát. Mesterségesen kicsinyített lábát csak úgy láttathatja a kínai asszony, ha rövid szoknyát vagy nadrágot visel.

A középeurópai asszonynak magas a dereka s azért visel fűzőt, hogy ezt a karcsu, magas derekát minél jobban érvényre juttassa. Ebből tehát világosan érthető, miért ragaszkodik oly szilárdan az európai hölgy a fűzőhöz. Nem annyira szépéréke, mint faji jellegének kidomborítása, érvényesítése kívánja meg ezt a maradványt.

Különfélék.

+ Lombroso az uralkodók koponyáiról. Röp pantul merész dőpöt tüvén a híres olasz tudós, Lombroso. Kritikát mondott az európai uralkodók koponyáinak alakulásairól és pedig olyan gipszteremtőket alapján, melyeket Virchow bocsátott olasz kollégájának rendelkezésére. Lombroso kritikája olyan erős, hogy azt csakis a tudomány számára biztosított szabadság védelme alatt lehetett nyomonfesték alá bocsátani. — Ismertetésül megemlítünk annyit, hogy a tudományos szemle jellemzéseiben az orosz és az angol uralkodóknak jut a legkedvezőbb színezés. De ez is csak aránylag kedvező. Miklós cárról azt írja Lombroso, hogy tőle benne a jámborság, mint bármely más, Edvard királyról pedig azt mondja, hogy alig emelkedik az emberek millióinak átlaga felett. Legkedvezőtlenebbül a török szultánról ír. Nyomat se látja benne a fejedelemi vonásoknak, elterben arról fölhet fedez föl tőlől, amivel Lombroso az ő típusait szokta jellemezni.

+ A fődolog. Vidéki orvos (a cipészhez): A betegségi állapota meglehetősen súlyos. Irok valami orvosságot, melyet három héten át fog bevenni és addig az ágyban marad. Mielőtt azonban ágyba fekszik, ugyan telpalja meg, kérem, a cipőmet.

+ Struccok Nizzában. Dél Franciaország híres üdülőhelyén, hol eddig még állatsereglet se volt, egy idő óta egy pajtában egész sereg struccot tartogatnak. A gymrukról és szép tollaikról nevezetes madárörösiakat Kaliforniából hozták, hogy tenyésztésüket megpróbálják Dél Franciaországban, mely nek éghajlata Kaliforniaéval körülbelül meg egyezik. E célból nemcsak Nizzában, hanem Monte Carlóban is struccfarmokat rendeznek be, abban a reményben, hogy a struccok ott magukat jól fogják érezni. Ha a kísérlet sikerül, a két nagy idegenforgalmú város nemcsak egy nevezetességgel lesz gazdagabb, de minthogy a struccok tudvalevőleg nagyon értékesek, új, nem megvetendő jövedelmi forrásra tesz szert.

+ Akkor mielőbb! Anya (leányához): Gyermekeim, jól jegyezd meg, hogy a házasság komoly és jól kell megfontolni. A férfiak napról napra rosszabbak lesznek. Leány: Akkor nem kell sokáig gondolkodni, hanem nagyon is sietni! Mert minél tovább várunk, annál rosszabb embert kapunk!

Megszökött alkonzul.

— Saját tudósítónkól. —

Budapest, decz. 10.

Kevés ember szerepelt annyit a fővárosban, mint Weisz Soma, volt szerb alkonzul. Nem volt hivatalos ünnepség, meiyen meg ne jelent volna, de csak azért, hogy a neve az újságokban szerepeljen. Most erről a »híres« emberről az az új-

ság, hogy számos sikasztás és család elkövetése után megszökött a fővárosból.

Weisz Somát ismerősei nagytehetségű embernek tartják, aminek jele az, hogy elvégezvén a kereskedelmi akadémiát, a kormány ösztöndíjjal a kereskedelmi viszonyok tanulmányozására külföldre küldte. Visszatérve gabona-üzletet nyitott és különösen Szerbiával folytatott élénk üzletet.

Ez figyelmessé tette rá a budapesti szerb főkonzult, Barlováczt, aki, mikor Weisz néhány évvel ezelőtt kérte a szerb kormányt, nevezze ki alkonzulként, ki is nevezte. Később Weisz kieszközölte a szerb kormánynál, hogy az Budapesten egy szerb királyi kereskedelmi ügyökséget állított, melynek ő lett az igazgatója.

Az alkonzul nagy munkásságot fejtett ki ez új állásában és Barlováczt nagyon meg volt vele elégedve. Közben az történt, hogy Barlováczt a szerb kormány kinevezte római követnek.

Ez halálos csapás volt Weiszre. Mert az új szerb főkonzul mindjárt hivatalbellepése után megvizsgálta a szerb kereskedelmi ügyökség ügyeit s úgy találta, hogy azok nincsenek rendben. Weisz a bizományba kapott árakat eladta, de a pénzt a szerb kereskedőnek nem fizette ki sőt annyira ment vakmerőségben, hogy Sándor király családját is megkárosította ilyen uton.

A mostani szerb főkonzul erre jelentést tett az ügyről Belgrádban s ennek az lett a következménye, hogy Weisz elcsapták. Az elcsapátás megindította Weisz újat a hűn lejtőjén.

Mindenekelőtt elpazarolta a felesége és családja vagyonát, fözzejátékra csábította ismerőseit, s egy komáromi cégtől ötvenezer kororát csalt ki. Ezen csaknem rajta vesztett, s ha családja nem fedezte a kárt, az elcsapott alkonzul annak idején följelentik és letartóztatják.

Weisz azonban ez a kezke sem javította meg. Költséges életmódjához a szűk séges pénz más uton nem tudván besze szerezni, ékszerket csalt ki egy bécsei cégtől. Mivel ebben az időben már felesége tőle különválva élt, a család most már nem mentte meg. Éppen ezért a károsultak följelentették.

Mikor Weisz ennek mesztét vette, megszökött a fővárosból. Ez idő szerint Bombayban van. Legutóbb levelet írt a szerb konzulnak, amely levélben fogadja, hogy mihielyt egy kis pénzhez jut, hitelezőt ki fogja fizetni. A királyi törvényszék körözö levelet bocsátott ki ellene.

CSARNOK.

A gonosz mostoha.

— Regény a népéletből. —

Írta: Szini Péter.

XX.

Örült asszony.

— Nem látod? ... Ott áll előtte! ... Szép fehér ruhában, mint az angyalok! ... Hehehe! ... Pityke Laczi megölte! ... hehehe! ... Nem szerettem, mert ... hehehe! ... mert mert ... hehehe!

Vadul kacsozott fel, mint az örültek szoktak. Felugrott a földről s körmeivel rohant az előtte álló tömegnek.

Az éles fájdalom megfosztá esztől. A nép rémulve futott széjjel a dühöngő nő elől, Nem bántották már. Látják hogy eléggé meg van büntetve.

Az eszevesztett nő meg földre dobta magát, Tépdeste ruháját, marcangolta testét s érthetetlen szavakat kiabált.

Igy érte el a bűnhődés Kaczér Katát s miért szegény Bácsi Juliskát balálba üzte. A bünt elébb utóbb utóleri a szigoru büntetés Csdk egy intés az égi hatalomtól s a gonosz ságtól leledző gyarló ember tehetetlenül omlik össze.

XXI.

Veréb Károly elbeszélése.

Midőn a néptömeg szétfutott az örülden dühöngő Katától, Csiszlik felkereste a vén Izsákot.

A Katához tett kérdésekből úgy vette észre, hogy a vén zsidó tudja a kis leány tartózkodási helyét.

Kivárcsi volt tudni, hogy minő újabb hírt jelenthet az öreg ember a gyermek felől.

Hirtelenében utánna szaladt s megállította a száraz melom mellett.

— Jó estvét, Izsák! Hát rám sem ismer már? — kérde a mester.

— Dehogynem! Adjon Isten!

— Hát hova igyekszik?

— Megyek biz én hazafelé. Sok a dolgom. Korán reggel Pállakra akarok menni portékával.

— Nojszen még telik az időből! — mondá Csiszlik. — Ha meg nem vetné meghívásomat, jöjjön el a házamhoz. Sok beszédem lenne magával.

— Velem? — csodálkozott el a vén Izsák.

— Igen, hát! Hallottam, hogy valami gyermek felől kérdezte volna azt a bolond asszonyt. Hát ha len felvilágosítást adhatnék felőle.

— Hát mester ur tud a dolgoból valamit? — kérdezte a vén Izsák örömmel.

— Tudok én sok mindent. Ne, de jöjjön velem. Nem jó mindenfélét közhíré tenni.

Izsák megfordult s követte Csiszliket kis sebcs léptekkel mert házához.

Ottthon aztán faggatni kezdé az öreg zsidót.

— Ugy-e, Izsák maga megtalálta a kis Juliskát? — kérde.

— Miféle Juliskát? csodálkozott Izsák teljes tudatlanságot szinelve.

— Miről beszél mester ur?

— Miféle leányt?

— No hát azt a kis leányt, ki Bácsi Mihálytól elveszett!

— Hát csakugyan igaz?

— Micsoda?

— Hogy Bácsi [Mihálytól] veszett el a gyermek.

— Igaz bizony! Hej Izsák, nagy sorsa van annak. Bácsi Mihály elinult az eltűnt leánya keresésére s a pállaki uton egyholt nőt talált a hóban, kinek ölében kis lányka nyugodott. A kis leány még élt. Az anyahé takargatta meleg ruhába. Meztelentül hagyta magát, hogy megmenesse gyermekét. Bácsi Mihály megtalálta a kis gyermeket s elhozta magával haza.

A vén Izsák növekvő érdeklődéssel hallgatá Csiszlik beszédét.

Folyt. köv.

Közgazdaság.

A kaposzta, mint takarmány

Kevés gazdaságban ismerik nálunk a takarmánykaposztát. pedig miként a külföld számos példája igazolja, különösen a kis gazdaságok üzemébe nagyon beillő növény, mert 4-5 hónapra szolgáltat mindig friss, jöminőségű takarmányt. A takarmány káposza tanak speciális neve: marhakáposzta, s ez külsejét illetőleg abban tér el a közönséges fejes káposztától, hogy levelei nem alkotnak zárt fejet, hanem a levelek vagy a feles száron oldalt vannak elhelyezve, vagy pedig a töben gazdagon elágazó szárból nőnek ki. Ott hol a fejes káposzta megterem, a

marhakáposzta szántóföld slég káposztafejlődés vábba jó trágya munkálásban re hatunk jó szüre hogy a marhák attól, minő a ta gyengébb kultu egyáltalán nem termelésre, vagy gondoskodni kel új erőállapot ja A termelés ezius hó közep lantanyerés czé vestagságu plár ben 70 centim ternyi növényta ban pedig egy t halasztani nem aróteljes fejlődé megerülhetné sárgulni kezden des, a mi körül esik. Az alul le elsőbb részeibe nek mindaddig, kedésnek utját Tejelő mar aránt szivesen belől 80-100 mithatunk.

Artézi és

községek, gyára részere jutányo

Guró I

ki 1

200

lurkutat

Megrendelések utca 2

Óriás

ablak

gyapju, Tüll, kény 1

Gobelin

Damast, peluch teritőkben sely frt.

Karó

Kossu

Oszt

X. 4.— Huzás

Mész

m. kir szab

Bpest, V

Megrendelés

marhaháposzta is jó terméseket ad. Ha a szántóföld slég nedvességet kap, különösen káposztafejlődés első időszakában, s ha továbbá jó trágya erőben van és gondos megmunkálásban részesül, akkor bizton számíthatunk jó szüretre. Megjegyezzük azonban, hogy a marhaháposzta tápértéke nagyon függ attól, minő a talaj erőállapota; s épen ezért gyengébb kulturállapotban levő földek vagy egyáltalán nem használhatók marhaháposzta termelésre, vagy ha használhatók is, előbb gondoskodni kell istálló és műtrágyázás útján új erőállapot javításáról.

A termelés szabályai következők: már ezius hó közepe táján elvetendő a mag pa lántanyerés céljából. Áprilisban a ludtoll vestagságu plánták jól megporonyított föld ben 70 centiméternyi sor és 50 centimé ternyi növénytávolságra elültetendők. Május ban pedig egy töltegetést. Ez utóbbit későre halasztani nem jó, mert ez esetben a már erőteljes fejlődésben levő levelek könnyen megsérülhetnek. Mielvlt az alsó levelek sárgulni kezdenek, megindítható a levélszedés, a mi körülbelül július közepe tájára esik. Az alul leszedett levelek helyett a szár felsőbb részeiben folyton új levelek képződnek mindaddig, míg a beálló fagy a növe kedésnek útját nem állja.

Tejelő marhák, sertések és juhok egy aránt szivesen eszik. Kat. holdanként körül belül 80-100 métermázsa termelésre szá míthatunk.

Artézi és szivattyus kutak furására

községek, gyárak, gazdaságok és magányosok részére jutányos feltételek mellett ajánlkozik.

Guró Lőrincz kuffuró mester és vállalkozó, ki 15 év lefolyása alatt

200-nál több sikerült kúrtkutat létesített.

Megrendelések ezimemre **DEBRECZEN, Varga-utca 20-ik szám** intézendők.

Óriási választék

ablak függönyökben gyapju, Tüll, quipur kivitelben ablakonként 1 frt. 60 krtól kezdve

Gobelin szövött képekben

Damast, pelüche, posztó asztal és ágyszerítőkben selyem és gyapju takarókban 1 frt. 75 krtól feljebb.

Kardos László

Kossuth-utczai üzletében.

Vegyünk

Osztálysorsjegyet

1/4 1/2 3/4 1
K. 4.- 8.- 16.- 32.-
Huzás deczember 18 és 19-én.

Mészáros Miklós

m. kir. szab. oszt. sorsjegy főarudájából

Bpest, VIII. József-körut 22/24

Megrendelés és a pénz megküldése postatalványon.

Vasuti menetrend

Érvényes 1901. Október hó 1-től

— Egységes vasuti idő szerint. —

Debreczen Budapest (M. áll. v.-tól.)

Debreczenből indul		V o n a t		Érkezik	
P.-Ladány*	12.— déli	Vegyesvonal	1.28	délután	
P.-Ladány	8.10 este	Személyvonal	9.43	este	
Budapest	9.01 délelőtt	Gyorsvonal	1.50	délután	
Budapest	12.36 délután	Személyvonal	8.10	este	
Budapest	10.27 éjjel	Személyvonal	5.45	reggel	
Budapest	4.16 délután	Gyorsvonal	9.40	este	
P.-Ladány	3.37 "	Tv. sz. sz.	5.34	délután	

Debreczen—M.-Sziget—Körösmező

Körösmező	5.10 reggel	Személyvonal	2.08	délután	
Körösmező	2.56 reggel	Személyvonal	12.41	délután	
M.-Sziget	3.56 délután	Személyvonal	10.50	éjjel	
M.-Sziget	12.17 délután	Gyorsvonal	4.56	délután	
Szatmár-Németi	7.58 este	Tv. sz. sz.	12.08	éjjel	
Szatmár-Németi	6.46 este	Gyorsvonal	8.50	este	

Debreczen—Szerencs

Szerencs	8.22 reggel	Személyvonal	11.21	déllelőtt	
Szerencs	4.01 után	"	7.03	este	
Szerencs	6.58 este	"	10.43	éjjel	

Debreczen—Füzes-Abony

Füzes-Abony	4.42 reggel	Vegyesvonal	10.24	déllelőtt	
Tisza-Füred	4.21 délután	"	7.56	este	

Debreczen—Nagy-Léta—Vértess

N.-Léta—Vértess	9.35 reggel	Vegyesvonal	11.16	déllelőtt	
N.-Léta—Vértess	4.31 délután	"	6.18	este	

Debreczen—Tisza-Lök

Tisza-Lök	5.28 reggel	Vegyesvonal	9.17	déllelőtt	
H.-Nánás	4.06 délután	"	7.29	este	
H.-Nánás	11.20 délelőtt	"	1.18	délután	

* Minden kedden.

Budapest—Debreczen

Debreczenbe érkezik		V o n a t		Idő órák	
P.-Ladány	7.41 reggel	Tv. sz. sz.	6.08	reggel	
P.-Ladány	5.03 reggel	Személyvonal	4.00	reggel	
Budapest	3.36 délután	Személyvonal	9.15	déllelőtt	
Budapest	6.26 este	Gyorsvonal	2.03	délután	
Budapest	2.33 éjjel	Személyvonal	7.05	este	
Budapest	11.44 délelőtt	Gyorsvonal	6.50	reggel	

Körösmező—M.-Sziget—Debreczen

Szatmár-Németi	8.46 reggel	Gyorsvonal	6.42	reggel	
Szatmár-Németi	7.32 reggel	Személyvonal	3.45	reggel	
M.-Sziget	12.16 délután	Személyvonal	6.—	reggel	
Szatmár-Németi	6.45 este	Személyvonal	2.47	délután	
M.-Sziget	3.55 délután	Gyorsvonal	11.35	déllelőtt	
Körösmező	10.12 éjjel	Személyvonal	1.22	délután	

Szerencs—Debreczen

Szerencs	8.07 reggel	Személyvonal	5.—	reggel	
Szerencs	12.07 délután	Személyvonal	9.03	déllelőtt	
Szerencs	7.53 este	Személyvonal	5.10	délután	

Nagy-Léta—Vértess—Debreczen

N.-Léta—Vértess	7.18 reggel	Vegyesvonal	5.25	reggel	
N.-Léta—Vértess	3.13 délután	"	1.05	délután	

Tisza-Lök—Debreczen

Tisza-Lök	8.17 reggel	Vegyesvonal	5.06	reggel	
Tisza-Lök	6.25 este	"	2.35	délután	
H.-Nánás	3.30 délután	"	1.30	délután	

Füzes-Abony—Debreczen

Tisza-Füred	8.— reggel	Vegyesvonal	4.18	reggel	
Füzes-Abony	5.45 délután	"	11.35	déllelőtt	

Csász. és kir.

udvari szállító.

DITMAR R. BUDAPEST

IV. Kossuth Lajos-utca 3.

Legnagyobb választék:

Petróleum lámpák, villamos, továbbá kombinált villamos és légszesz csillárok
Ditmár-féle szabadalmazott teljesen szagtalanul égő és transportálható rütő és főző kályhákban.

Különlegesség:

Ditmár-féle „biztonsági szalon-petróleum“ s brilliáns-petróleum,
Arjegyék a szükséges lámpanem megjelölése után kívánatra
ingyen és bérmentve.

Költségvetéssel, villamos és légszesz világító testekről készsége-
gel szolgálók.

Karácsonyi és Újévi VÁSÁR

megkezdődött,

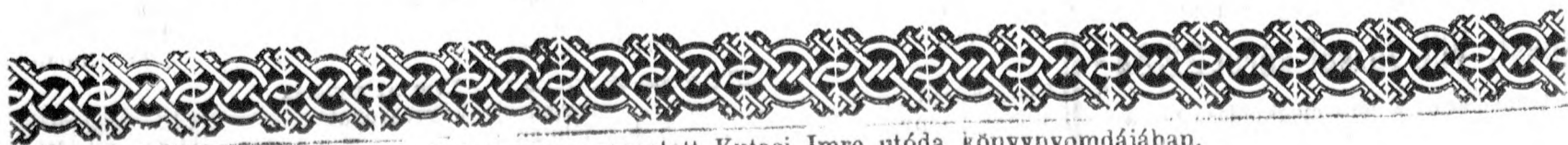
leszállított

árak mellett.

ROZSA LAJOS

legnagyobb női-felöltő áruházában

Debreczen, Kistemplom-bazár.

Debreczen, nyomtatott Kutasi Imre utóda könyvnyomdájában.

DI

Helyi
Egész évre
Fél évre
Negyed évre
Egy hóra

Büntetés

A vasut
főntartása a
A jellem, a
egyénenkint
lődvé. A leg
kisebb elnéz
kat teremthe
balesetektől,
rokkal járna
veszélyeztetv
tálja az inté
ség, a kevés
sajtó az egy
intézmény s
jóhírneve, er
deke mind o
telik a végre
bályos lel or

Teljes r
azon eljárás
taktói a leg
utasítások é
követeli. A
lése után az
a vasuti ha
mint amilyen
lehet zokon
a megállapít
könyvelmüs

— Igen
abból a kön
szeretett vol
ják lenni?

— Én
hogy mit is
észszel? . . .

— No,
lás! . . . Ner
a szemét az
Jobban ten
zsóina, vag

— Te
irva, hogy
szorgalmaso
pedig a job
el nem vét

— Vig
volt annak

— Ki

. . . Minden
hatnak bele
baj az a s
könyvben,
zónék fűvé
titeket, oh

— Elh
liával! Má

nom kend
— Ve